

**Ledental NOC*NSF
over 2011**

Samenvatting

In 2011 hadden de bij NOC*NSF aangesloten sportbonden en buitengewone leden - exclusief de Nederlandse Christelijke Sport Unie (NCSU) en de Nederlandse Katholieke Sportfederatie (NKS) - 5.206.184 leden. Dit is 38.355 leden meer dan in 2010. Dit is een groei van 0,7%.

De sportbonden zagen hun ledental in 2011 met 45.991 leden stijgen ten opzichte van 2010. Dit is een stijging van 1,0%. In totaal hebben de sportbonden ruim 4,8 miljoen leden. De stijging in het ledenaantal wordt voor een groot deel veroorzaakt door een toename van het aantal sportende vrouwelijke senioren. Ook het aantal sportende mannelijke senioren is toegenomen, waardoor het totaal aantal sportende senioren een stijging kent van 31.531. Dit is opvallend, omdat het aantal sportende senioren – met uitzondering van 2009 – jarenlang een dalende lijn vertoonde. Ook het aantal junioren is toegenomen, zowel jongens als meisjes. In totaal is het aantal sportende junioren in 2011 met 14.460 gestegen.

Evenals in 2010 is het aantal teamsporters en het aantal individuele sporters toegenomen, terwijl het aantal semi-individuele sporters is gedaald.

De absolute groei van het aantal leden wordt voornamelijk veroorzaakt door drie sporten: schaatsen, wandelsport en voetbal.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
--------------------	---

Ledental NOC*NSF over 2011

Inleiding	4
1. Ledental 2011.....	4
2. Verhouding junioren/senioren	5
3. Verhouding man/vrouw	6
4. Ontwikkelingen in het ledenbestand	6
5. Ranglijst op basis van grootte	7
6. Sportverenigingen.....	8
7. Teamsporten.....	8
8. Individuele sporten	9
9. Semi-individuele sporten.....	9
Bijlagen	10
Leeswijzer bijlagen.....	11
Bijlage 1 Aantal leden per lidorganisatie van NOC*NSF	
Bijlage 1.1 Aantal leden van buitengewone leden van NOC*NSF	
Bijlage 2 Aantal verenigingen	
Bijlage 3 Absolute stijging en daling	
Bijlage 4 Procentuele ledenwinst en -verlies van sportbonden	
Bijlage 5 Leden in volgorde van grootte	
Bijlage 6 Gemiddeld aantal leden per vereniging	
Bijlage 7 Teamsporten (naar grootte)	
Bijlage 8 Individuele sporten (naar grootte)	
Bijlage 9 Semi-individuele sporten (naar grootte)	
Colofon.....	22

Ledental NOC*NSF over 2011

Inleiding

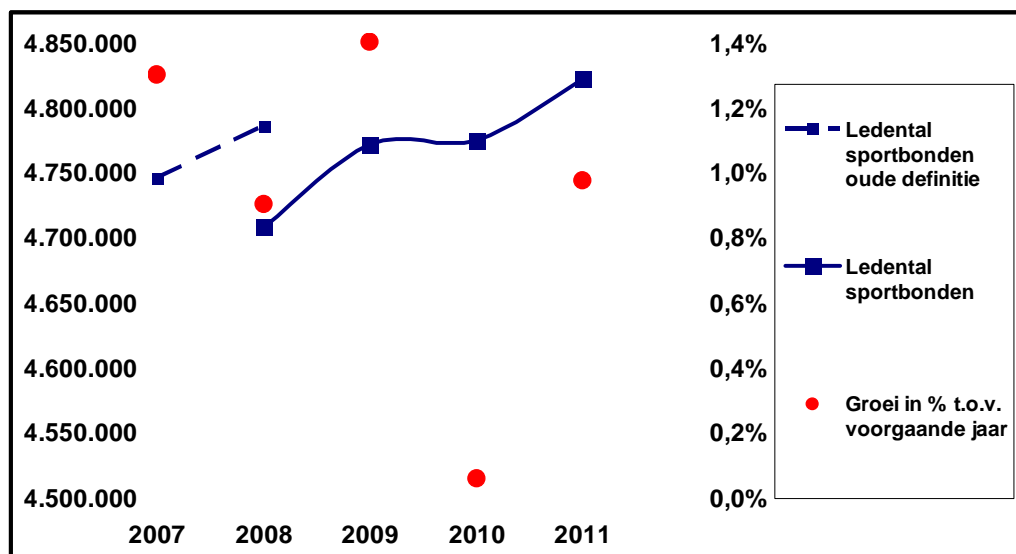
In de periode juli-augustus 2011 heeft de jaarlijkse inventarisatie van het aantal leden van sportbonden plaatsgevonden over het jaar 2011. Net als in voorgaande jaren is de nodige voorzichtigheid geboden bij het trekken van conclusies over de ontwikkeling in de ledentallen. Sporters die lid zijn van twee sportbonden staan bijvoorbeeld bij beiden geregistreerd, waardoor zij twee keer meetellen in het totaal. Ook wordt bij bonden die geen uitsplitsing hebben gemaakt naar geslacht en/of leeftijd, alle leden als mannelijke senior geregistreerd. Dit is echter slechts voor een enkele bond het geval, de cijfers worden steeds completer aangeleverd.

1. Ledental 2011

NOC*NSF kent in 2011 in totaal 84 lidorganisaties. Hiervan worden er 74 gerekend tot de sportbonden. In 2011 zijn de Nederlandse Draken Boot Federatie en de Holland Surfing Association officieel lid geworden van NOC*NSF. Daarnaast zijn enkele bonden samen gegaan: de Nederlandse Vijfkampbond is opgenomen in de Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie en de Nederlandse Kano Bond is opgenomen in het Watersportverbond. Naast de 74 sportbonden worden 10 lidorganisaties gerekend tot de buitengewone leden. Het totale ledenbestand van NOC*NSF is 5.206.184 leden (in 2010 was dit 5.167.829)¹. Dit is een stijging ten opzichte van 2010 met 38.355 (zie bijlage 1).

Sportbonden

Het aantal leden van de sportbonden is in 2011 met 45.991 leden toegenomen tot een totaal van 4.820.817 leden. In 2010 waren het er 4.774.826. Dit is een stijging van 1,0% (zie bijlage 1). Het groeipercentage wisselt van jaar tot jaar, maar ligt gemiddeld bijna op 1,0% (zie figuur 1).

Figuur 1: Ontwikkeling ledental sportbonden

(de breuklijn in 2008 wordt veroorzaakt door het hanteren van de nieuwe ledendefinitie)

¹ Wanneer in deze rapportage uitspraken gedaan worden over alle bij NOC*NSF aangesloten leden, worden de leden van NCSU en NKS niet meegeteld. Deze leden hebben een dubbel lidmaatschap en zijn zowel lid van de NCSU of NKS als van een sportbond.

Te zien is dat het aantal leden volgens de scherpere, nieuwe definitie inmiddels weer hoger ligt dan het aantal leden volgens de oude definitie die tot en met 2008 werd gehanteerd.

Buitengewone leden

Het aantal leden van de buitengewone lidorganisaties is sinds vorig jaar met 93.937 gedaald naar 786.076. In 2010 waren nog 880.013 mensen lid van een buitengewone lidorganisatie. Deze daling komt vooral voor rekening van de Nederlandse Christelijke Sport Unie, de Nederlandse Katholieke Sportfederatie en Studentensport Nederland.

Het aantal leden van buitengewone lidorganisaties, exclusief NCSU en NKS, is gedaald met 7.636 van 393.003 in 2010 naar 385.367 in 2011 (zie bijlage 1.1).

2. Verhouding junioren/senioren

De verhouding junioren/senioren is in 2011 gelijk gebleven aan 2010. Over het totale ledenbestand van sportbonden en buitengewone leden bezien, was de verhouding in 2011 33% junioren tegenover 67% senioren.

De verhouding junioren/senioren wordt bij sportbonden en bij buitengewone leden beïnvloed door het feit dat één bond (de Koninklijke Nederlandse Roei Bond) en vrijwel alle buitengewone leden geen onderscheid maken (of kunnen maken) tussen junioren en senioren. Alle leden worden in die gevallen als (mannelijke) senioren geregistreerd.

Sportbonden

Bij de sportbonden is het aantal junioren in 2011 met 0,9% toegenomen. Het aantal senioren is in 2011 gestegen met 1,0%. De verhouding tussen junior/senior is in 2011 gelijk gebleven aan 2010: 35% tegenover 65%. Absoluut gezien kenden de senioren de meeste groei: 31.531. Het aantal junioren is gestegen met 14.460.

Deze verhouding geeft waarschijnlijk een realistisch beeld van de werkelijke situatie, aangezien 69 van de 74 bonden onderscheid hebben gemaakt tussen junioren en senioren.

Buitengewone leden

In 2011 hebben twee buitengewone leden een uitsplitsing gemaakt naar leeftijd, namelijk de Nederlandse Christelijke Sport Unie en de Nederlandse Culturele Sportbond. Het totaal aantal junioren van deze organisaties kende een daling van 25.870. Het totaal aantal senioren daalde met 68.067.

Bij de buitengewone leden zegt de verhouding junior/senior over het algemeen minder dan bij de gewone leden, omdat de meeste buitengewone leden geen onderscheid naar leeftijd maken. In dat geval worden alle leden als mannelijke senioren geregistreerd. Een aantal buitengewone leden is bovendien slechts als organisatie aangesloten bij NOC*NSF en heeft zelf geen leden. In andere gevallen gaat het om vakverenigingen van beroepsgroepen zoals leraren lichamelijke opvoeding of fysiotherapeuten. Bij deze organisaties kan er vanuit gegaan worden dat alle leden 18 jaar of ouder zijn.

3. Verhouding man/vrouw

Het aantal mannen dat lid is van een bij NOC*NSF aangesloten organisatie is groter dan het aantal vrouwen. In 2011 is de verhouding man/vrouw (juniores en senioren) is gelijk gebleven aan 2010: 66% is man en 34% is vrouw.

Sportbonden

In 2011 telden de sportbonden ruim 3 miljoen mannelijke en een kleine 1,8 miljoen vrouwelijke leden (juniores en senioren). Het aantal mannelijke leden is in 2011 gestegen met 11.986, terwijl het aantal vrouwelijke leden met 34.005 is toegenomen.

Bij de junioren is de man/vrouw verhouding 58% jongens en 42% meisjes. Dit is gelijk aan 2010. In absolute zin groeide het aantal sportende jongens harder dan het aantal sportende meisjes: 8.737 om 5.723.

Bij de senioren is de man/vrouw verhouding 66% mannen en 34% vrouwen. Dit is eveneens gelijk aan 2010. Absoluut gezien is het aantal sportende vrouwen (+ 28.282) wel harder gegroeid dan het aantal sportende mannen (+3.249).

Buitengewone leden

Geen enkel buitengewoon lid heeft in 2011 onderscheid gemaakt naar geslacht.

4. Ontwikkelingen in het ledenbestand

Sportbonden

Van de 74 sportbonden zijn er 34 toegenomen of gelijk gebleven in ledental ten opzichte van 2010. 40 sportbonden zagen een daling in hun ledental.

De daling in het gezamenlijke ledental van de sportbonden (zie bijlage 3) wordt voor een groot deel veroorzaakt door de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond (-21.559). Bij de andere bonden met een daling van het ledental was nergens sprake van een absolute daling van meer dan 10.000 leden.

Wanneer we kijken naar de relatieve daling van het ledental in 2011 ten opzichte van 2010 (zie bijlage 4), dan blijkt dat de Nederlandse Algemene Danssport Bond (-44,1%) en Gehandicaptensport Nederland (-35,9%) de grootste daling kenden.

De grootste stijgers – in relatieve zin – zijn de Nederlandse Wandelsport Bond (+65,6%), de Nederlandse Triathlon Bond (+65,5%) en de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (+61,6%).

Absoluut gezien (bijlage 3) zijn de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (+45.252), de Nederlandse Wandelsport Bond (+23.926) en de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (+16.935) de grootste stijgers.

Buitengewone leden

Bij de buitengewone leden zien we in 2011 één stijger van 10% of meer: de Nederlandse Politie Sport Bond (+18,9%). Drie buitengewone leden kenden een daling van 10% of meer:

de Nederlandse Christelijke Sport Unie (-40,4%), Studentensport Nederland (-14,8%) en het Nederlands Genootschap voor Sportmassage (-14,9%) (zie bijlage 1.1).

5. Ranglijst op basis van grootte

Sportbonden

De top 15 van de sportbonden heeft in 2011 een aantal wijzigingen ondergaan ten opzichte van 2010 (zie bijlage 5). In de top 10 vond één wijziging plaats: de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond keert op de 10e plaats terug in de top 10. Dit gaat ten koste van de Nederlandse Bridge Bond.

De top 5 wordt in 2011 voor het vierde jaar op rij gevormd door de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond, de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond, de Nederlandse Golf Federatie, de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie en de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond. In het ledental van deze bonden zijn echter wel enkele ontwikkelingen waar te nemen. Zo is het ledental van de Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond voor het tweede jaar op rij flink afgenomen. Dit geldt ook voor het ledental van de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie. De groei van de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond, de Nederlandse Golf Federatie en de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond zet ook in 2011 door, zij het iets minder dan voorgaande jaren.

In de top 6 tot en met 10 is de Nederlandse Bridge Bond vervangen door de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond. De Atletiekunie en de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond zijn de enige bonden in de top 6 tot en met 10 die gegroeid zijn. De Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie, de Koninklijke Nederlandse Zwembond en de Nederlandse Volleybal Bond kenden allen een daling van hun ledental.

De top 11 tot en met 15 is geheel veranderd. De Nederlandse Bridge Bond valt ondanks een kleine stijging in het ledental (+1.251) nu net buiten de top 10 met een 11e plek. Het Koninklijke Nederlandse Korfbal Verbond, de Nederlandse Ski Vereniging en het Watersportverbond zijn allen één plek gezakt. De Nederlandse Wandelsport Bond is als grootste groeier (+23.926) gestegen van plek 24 naar plek 15.

De vijf kleinste sportbonden zijn exact dezelfde als in 2010. Van klein naar groot: de Nederlandse Racquetball Associatie (27 leden), de Bob- en Sleebond Nederland (72 leden), de Nederlandse Curling Bond (137 leden), de Nederlandse Draken Boot Federatie (295 leden) en de Koninklijke Nederlandse Motorboot Club (478 leden).

De nieuw toegetreden Holland Surfing Association (700 leden) en de Nederlandse Draken Boot Federatie (295 leden) en de staan respectievelijk op de 66^e en 70^e plek.

Buitengewone leden

Bij de buitengewone leden is de top 3 veranderd (zie bijlage 1.1). De grootste buitengewone leden zijn achtereenvolgens de Nederlandse Katholieke Sportbond (326.150 leden), de Nederlandse Culturele Sportbond (196.380 leden) en Studentensport Nederland (98.000). Met een daling van 50.523 leden valt de Nederlandse Christelijke Sport Unie (74.559 leden) voor het eerst buiten de top 3.

Wanneer een top 10 van alle lidorganisaties van NOC*NSF gemaakt wordt, dan zouden alleen de Nederlandse Katholieke Sportbond en de Nederlandse Culturele Sportbond hier deel van uitmaken.

6. Sportverenigingen

In 2011 zijn er in totaal 25.688 sportverenigingen opgegeven als aangesloten bij de sportbonden en buitengewone leden (zie bijlage 1). Het aantal verenigingen is met 147 gedaald ten opzichte van 2010.

Sportbonden

In 2011 telden de sportbonden in totaal 24.822 verenigingen (zie bijlage 2). Dit is 1484 verenigingen minder dan het aantal verenigingen dat in 2010 door de sportbonden werd opgegeven.

De bond waarvan het aantal verenigingen procentueel het meeste af nam is Gehandicaptensport Nederland (-28,9%), gevolgd door de Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie (-19,1%). In absolute zin kenden Gehandicaptensport Nederland (-78), de Koninklijke Nederlandse Hippische Sport Federatie (-69) en de Koninklijke Nederlandse Kegel Bond (-58) de grootste daling.

De grootste absolute stijging van het aantal verenigingen vond plaats bij de Koninklijke Nederlandse Biljart Bond (+56) en de KNBLO (+30). Procentueel gezien kenden respectievelijk de Nederlandse Draken Boot Federatie (+27,3%), de Nederlandse IJshockey Bond (+25,8%) en de Nederlandse Frisbee Bond (+23,5%) de grootste groei in het aantal verenigingen.

Voor alle sportbonden samen komt het gemiddeld aantal leden per vereniging in 2011 op 195 leden (zie bijlage 6). Dit is een toename van 4 ten opzichte van 2010.

Enige vertekening in het gemiddeld aantal leden treedt op doordat enkele bonden individuele lidmaatschappen – rechtstreeks met de bond – aanbieden of gebruik maken van een afwijkende organisatiestructuur.

Zo had bijvoorbeeld de Nederlandse Golf Federatie in 2011 ongeveer 230.000 verenigingslidmaatschappen, aangevuld met 130.000 rechtstreekse lidmaatschappen. Het gemiddeld aantal leden per vereniging in 2011 komt dan uit op 950 leden, in plaats van de aangegeven 1.490 in bijlage 6.

Buitengewone leden

Bij de buitengewone leden kent een aantal organisaties geen verenigingsstructuur. Daarnaast is een aantal buitengewone leden een vereniging op zichzelf. Zonder deze organisaties (en zonder de NCSU en de NKS) komt dit neer op een gemiddeld ledental van 447 per vereniging.

7. Teamsporten

Het aantal teamsporters is in 2011 gestegen met 23.458 sporters (zie bijlage 7). 1.967.478 mensen waren in 2011 lid van een teamsportbond, tegen 1.944.020 in 2010. Dit is een stijging van 1,2%. De grootste teamsportbond is de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (1.205.808 leden). De Koninklijke Nederlandse Hockey Bond (231.025) en de Nederlandse Volleybal Bond (125.147) staan net als de voorgaande jaren op de tweede en de derde plaats.

De Nederlandse Curling Bond (137 leden) blijft de kleinste teamsportbond, gevolgd door de nieuw aangesloten Nederlandse Draken Boot Federatie (295 leden).

Er zijn vier teamsportbonden met een relatieve groei van het ledental van meer dan 10%, namelijk de American Football Bond Nederland (+32,8%), de Nederlandse Draken Boot Federatie (+30,0%), de Nederlandse Basketball Bond (+ 16,5%) en de Nederlandse Rugby Bond (+10,3%). Geen enkele teamsportbond kende een relatieve daling van meer dan 10%.

In absolute zin kenden de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (+16.935) en de Nederlandse Basketball Bond (+6.977) de grootste stijgingen onder de teamsportbonden.

8. Individuele sporten

In 2011 beoefenden 1.953.797 mensen een individuele sport (zie bijlage 8). Dit is een stijging met 65.011 sporters ten opzichte van 2010, oftewel 3,4%. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (+45.252) en de Nederlandse Wandelsport Bond (+23.926). De Nederlandse Golf Federatie is met 360.645 leden de grootste bond voor individueel beoefende sporten. De Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie staat met 245.987 leden op de tweede plaats. Het ledental van de KNGU is echter wel al een aantal jaren dalende, dit jaar met 9.294. De Koninklijke Nederlandse Hippische Sportbond kent een kleine daling (-409) maar consolideert met 211.733 leden haar derde plaats.

Procentueel gezien kenden achtereenvolgens de Nederlandse Wandelsport Bond (+65,6%), de Nederlandse Triathlon Bond (+65,5%) en de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (+61,6%) de grootste groei.

De Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie kende absoluut gezien de grootste daling van het ledental (-9.294). Procentueel gezien kende de Bob en Sleebond Nederland de grootste daling (-14,3%), gevolgd door de Nederlandse Onderwatersport Bond (-13,6%).

9. Semi-individuele sporten

In 2011 beoefenden 888.281 mensen een semi-individuele sport (zie bijlage 9). Dit is een daling van 36.177 leden ten opzichte van 2010, oftewel -3,9%.

De Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond blijft onbedreigd de grootste semi-individuele sportbond met 668.811 leden. Het aantal tennissers nam echter wederom af, dit jaar met 21.559. De tweede semi-individuele sport van Nederland is dit jaar voor het eerst badminton. Ondanks een daling in het ledental (-3.318) is Badminton Nederland met 55.924 de Judo Bond Nederland voorbij gegaan. Het ledental van de Judo Bond Nederland daalde namelijk met 8.231, waardoor zij in 2011 met 53.239 leden de derde semi-individuele sport van Nederland is.

De Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond (+8,4%) en de Karate-do Bond Nederland (5,5%) waren in 2011 de semi-individuele sportbonden met de grootste relatieve groei. De Nederlandse Algemene Danssport Bond (-44,1%) en de Judo Bond Nederland (-13,4%) kenden daarentegen de grootste relatieve daling.

Bijlagen

Leeswijzer bijlagen

Bijlage 1 en 1.1

In bijlage 1 en 1.1 worden per lidorganisatie van NOC*NSF de ledencijfers op een rij gezet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in geslacht (jongens/meisjes - man/vrouw) en in leeftijdscategorie (junior - jonger dan 18 jaar / senior - ouder dan 18 jaar). Per categorie wordt een vergelijking gemaakt met het voorgaande jaar. Tot slot wordt per lidorganisatie het aantal aangesloten verenigingen vermeld.

De lidorganisaties wordt gevraagd ieder jaar dezelfde peildatum aan te houden om de vergelijkbaarheid met voorgaande jaren in stand te houden.

Het totaal aantal leden van NOC*NSF is een optelsom van de gewone leden en de buitengewone leden. Hierbij worden de NCSU en de NKS niet meegenomen, aangezien de leden hiervan meestal ook aangesloten zijn bij een sportbond en daardoor dubbele tellingen opleveren.

Bijlage 2 t/m 9

In bijlage 2 wordt de ontwikkeling van het aantal verenigingen per bond over de afgelopen vier jaar in kaart gebracht.

In bijlage 3 zijn de gewone leden gerangschikt naar absolute stijging en daling van het ledental. Bijlage 4 is een uitwerking van bijlage 3, waarin de grootste relatieve stijgers en dalers extra aandacht krijgen.

Bijlage 5 is de ranglijst van de gewone leden op basis van grootte. Ook wordt een vergelijking gemaakt met de positie op de ranglijst van het voorafgaande jaar.

Bijlage 6 geeft een overzicht van de gemiddelde verenigingsgrootte per sportbond. Bij sommige bonden geeft dit een vertekening, aangezien hun organisatie anders georganiseerd is in bijvoorbeeld regio's of federaties of omdat ze geen verenigingsstructuur kennen.

In bijlage 7, 8 en 9 zijn de verschillende sporten verdeeld naar teamsport, individuele sport of semi-individuele sport, waardoor ook op deze kenmerken een vergelijk gemaakt kan worden.

Bijlage 1 - Aantal leden per lidorganisatie van NOC*NSF

#	Organisatie	Peildatum	Totaal 2011	Totaal 2010	Totaal %V	Jongens 2011	Jongens 2010	Meisjes 2011	Meisjes 2010	Junioeren 2011	Junioeren 2010	Junioeren %V	Mannen 2011	Mannen 2010	Vrouwen 2011	Vrouwen 2010	Senioren 2011	Senioren 2010	Senioren %V	Verenigingen 2011	Verenigingen 2010	Verenigingen %V
1	Aikido Nederland	01-01-2011	3.523	3.901	-9,7%	787	834	674	345	1.461	1.279	14,2%	1.347	1.943	715	679	2.062	2.622	-21,4%	180	177	1,7%
2	Algemene Nederlandse Spojlbond	31-12-2011	1.763	1.726	2,1%	28	31	21	23	49	54	-9,3%	760	752	954	920	1.714	1.672	2,5%	81	87	-6,9%
3	American Football Bond Nederland	31-12-2011	2.010	1.513	32,8%	503	549	63	39	566	588	-3,7%	1.414	890	30	45	1.444	925	56,1%	22	22	0,0%
4	Atletiekunie	31-12-2011	137.617	134.359	2,4%	16.593	17.074	14.725	15.597	31.318	32.671	-4,1%	53.848	52.441	52.451	49.247	106.299	101.688	4,5%	294	290	1,4%
5	Badminton Nederland	31-12-2011	55.924	59.242	-5,6%	9.397	10.088	9.977	10.879	19.374	20.967	-7,6%	22.104	23.087	14.446	15.188	36.550	38.275	-4,5%	549	565	-2,8%
6	Bob en Sleebond Nederland	09-10-2011	72	84	-14,3%	3	7	1	3	4	10	-60,0%	55	60	13	14	68	74	-8,1%	3	3	0,0%
7	Federatie Oosterse Gevechtswisjes	01-01-2011	7.080	7.208	-1,8%	2.067	2.166	1.089	2.176	3.156	4.342	-27,3%	2.703	1.568	1.221	1.298	3.924	2.866	36,9%	215	201	7,0%
8	Federatie van Klootschieters en Kogelwerpers	01-01-2012	3.678	3.774	-2,5%	429	427	158	166	587	593	-1,0%	2.552	2.614	539	567	3.091	3.181	-2,8%	76	77	-1,3%
9	Gehandicaptenbond Nederland	31-12-2011	11.261	17.562	-35,9%	1.025	1.640	578	836	1.603	2.476	-35,3%	4.869	7.760	4.789	7.326	9.658	15.086	-36,0%	192	270	-28,9%
10	Holland Surfing Association	29-07-2012	700	694	0,9%	40	40	12	11	52	51	2,0%	523	518	125	125	648	643	0,8%	0	0	-
11	Judo Bond Nederland	31-12-2011	53.239	61.470	-13,4%	28.116	32.561	7.024	7.848	35.140	40.409	-13,0%	15.295	17.781	2.804	3.280	18.099	21.061	-14,1%	752	756	-0,5%
12	Karate-do Bond Nederland	31-12-2011	9.286	8.799	5,5%	2.636	2.330	1.413	1.216	4.049	3.546	14,2%	4.033	4.091	1.204	1.162	5.237	5.253	-0,3%	192	185	3,9%
13	KNAC Nationale Autosport Federatie (KNAF)	31-12-2011	9.984	10.158	-1,7%	504	175	67	56	571	231	147,2%	8.731	9.304	682	623	9.413	9.927	-5,2%	95	86	10,5%
14	KNBLO	31-12-2011	41.579	37.716	10,2%	335	329	315	293	650	622	4,5%	18.066	16.479	22.863	20.615	40.929	37.094	10,3%	620	590	5,1%
15	Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond	31-12-2011	2.760	2.545	8,4%	1.096	1.015	241	245	1.337	1.260	6,1%	1.062	939	361	346	1.423	1.285	10,7%	72	69	4,3%
16	Koninklijke Nederlandse Base- en Softball Bond	01-11-2011	23.038	23.236	-0,9%	7.206	7.478	1.949	1.861	9.155	9.339	-2,0%	10.042	9.991	3.841	3.906	13.883	13.897	-0,1%	177	180	-1,7%
17	Koninklijke Nederlandse Biljart Bond	31-12-2011	32.452	32.853	-1,2%	318	378	26	43	344	421	-18,3%	30.208	30.502	1.900	1.930	32.108	32.432	-1,0%	1.443	1.387	4,0%
18	Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	01-09-2011	5.238	5.237	0,0%	1.198	1.161	163	123	1.361	1.284	6,0%	3.713	3.762	164	191	3.877	3.953	-1,9%	62	62	0,0%
19	Koninklijke Nederlandse Dam Bond	31-12-2011	5.976	5.856	2,0%	849	707	102	85	951	792	20,1%	4.896	4.935	129	129	5.025	5.064	-0,8%	225	230	-2,2%
20	Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	31-12-2011	245.987	255.281	-3,6%	26.652	27.139	146.396	151.558	173.048	178.697	-3,2%	11.961	11.948	60.978	64.636	72.939	76.584	-4,8%	1.090	1.118	-2,5%
21	Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	31-12-2011	211.733	212.142	-0,2%	4.737	4.731	65.155	60.010	69.892	64.741	8,0%	34.130	37.833	107.711	109.568	141.841	147.401	-3,8%	1.274	1.343	-5,1%
22	Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	31-10-2011	231.025	227.357	1,6%	50.013	50.385	96.391	92.245	146.404	142.630	2,6%	44.915	45.626	39.706	39.101	84.621	84.727	-0,1%	3.240	3.199	0,3%
23	Koninklijke Nederlandse Kaats Bond	01-01-2012	13.255	13.483	-1,7%	2.483	2.504	1.793	1.881	4.276	4.385	-2,5%	6.743	6.876	2.236	2.222	8.979	9.098	-1,3%	124	123	0,8%
24	Koninklijke Nederlandse Kegel Bond	01-01-2012	5.837	5.968	-2,2%	37	41	32	32	69	73	-5,5%	3.314	3.360	2.454	2.535	5.768	5.895	-2,2%	430	488	-11,9%
25	Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	31-12-2011	54.821	54.607	0,4%	4.020	4.101	3.419	3.410	7.439	7.511	-1,0%	30.386	30.108	16.996	16.988	47.382	47.096	0,6%	1	1	0,0%
26	Koninklijke Nederlandse Kolf Bond	31-12-2011	575	596	-3,5%	0	0	0	0	0	0	0	382	368	193	228	575	596	-3,5%	30	30	0,0%
27	Koninklijke Nederlandse Korfball Verbond	30-06-2011	97.629	100.726	-3,1%	16.538	17.019	32.449	33.055	48.987	50.074	-2,2%	23.634	24.250	25.008	26.402	48.642	50.652	-4,0%	548	556	-1,4%
28	Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie	31-12-2011	8.542	8.397	1,7%	0	0	0	0	0	0	0	5.203	5.049	3.339	3.348	8.542	8.397	1,7%	72	89	-19,1%
29	Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	30-09-2011	668.811	690.370	-3,1%	80.113	85.761	66.416	70.603	146.529	156.364	-6,3%	279.214	286.055	243.068	247.951	522.282	534.006	-2,2%	1.737	1.739	-0,1%
30	Koninklijke Nederlandse Motorboot Club	31-12-2011	478	478	0,0%	0	0	0	0	0	0	0	454	454	24	24	478	478	0,0%	58	58	0,0%
31	Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging	31-12-2011	52.539	48.321	8,7%	4.257	4.083	304	295	4.561	4.378	4,2%	42.842	39.676	5.136	4.267	47.978	43.943	9,2%	274	278	-1,4%
32	Koninklijke Nederlandse Roei Bond	31-12-2011	30.819	30.227	2,0%	2.806	2.887	0	0	2.806	2.887	-2,8%	28.013	27.340	0	0	28.013	27.340	2,5%	117	114	2,6%
33	Koninklijke Nederlandse Schaak Bond	31-05-2011	23.510	23.807	-1,2%	6.039	5.959	934	865	6.973	6.824	2,2%	15.939	16.408	598	575	16.537	16.983	-2,6%	496	500	-0,8%
34	Koninklijke Nederlandse Schaatssenrijders Bond	01-01-2012	118.679	73.427	61,6%	17.139	15.249	9.892	21.573	27.031	36.822	-26,6%	46.287	26.758	45.361	9.847	91.648	36.605	150,4%	734	729	0,7%
35	Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie	31-12-2011	42.692	42.290	1,0%	1.215	1.208	129	137	1.344	1.345	-0,1%	38.274	37.907	3.074	3.038	41.348	40.945	1,0%	780	781	-0,1%
36	Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart	31-12-2011	15.006	13.393	12,0%	566	520	60	63	626	583	7,4%	13.338	11.934	1.042	876	14.380	12.810	12,3%	1	1	0,0%
37	Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	30-06-2011	1.205.808	1.188.873	1,4%	536.520	531.036	74.604	72.656	611.124	603.692	1,2%	545.237	537.587	49.447	47.594	594.684	585.181	1,6%	3.275	3.275	0,0%
38	Koninklijke Nederlandse Wielren Unie	31-12-2011	24.977	25.730	-2,9%	5.550	5.113	1.168	1.142	6.718	6.255	7,4%	16.352	16.974	1.907	2.501	18.259	19.475	-6,2%	209	205	2,0%
39	Koninklijke Nederlandse Zwembond	01-01-2012	139.683	140.618	-0,7%	42.775	43.160	44.761	44.938	87.536	88.098	-0,6%	28.044	28.240	24.103	24.280	52.147	52.520	-0,7%	428	428	0,0%
40	Nederlands Handbal Verbond	30-06-2011	54.130	54.266	-0,5%	6.468	5.819	23.336	21.412	29.804	27.231	9,4%	9.730	10.697	14.596	16.498	24.326	27.195	-10,5%	399	407	-2,0%
41	Nederlands Algemene Danssport Bond	31-12-2011	3.391	6.062	-44,1%	170	345	308	1.538	478	1.883	-74,6%	1.458	1.868	1.455	2.311	2.913	4.179	-30,3%	260	265	-1,9%
42	Nederlands Basketball Bond	31-12-2011	49.327	42.350	16,5%	17.833	16.900	7.066	6.650	24.899	23.550	5,7%	17.449	13.450	6.979	5.350	24.428	18.800	29,9%	354	362	-2,2%
43	Nederlands Beugel Bond	31-12-2011	1.359	1.376	-1,2%	66	77	24	24	90	101	-10,9%	1.050	1.050	219	225	1.269	1.275	-0,5%	31	31	0,0%
44	Nederlands Boks Bond	31-12-2011	1.308	1.339	-2,3%	352	400	45	39	397	439	-9,6%	818	820	93	80	911	900	1,2%	76	81	-6,2%
45	Nederlands Bowling Federatie	31-12-2011	14.221	14.673	-3,1%	1.006	1.016	356	367	1.362	1.383	-1,5%	8.985	9.221	3.874	4.069	12.859	13.290	-3,2%	121	122	-0,8%
46	Nederlands Curling Bond	31-12-2011	117.036	115.785	1,1%	328	446	467	632	795	1.078	-26,3%	48.005	47.485	68.236	67.222	116.241	114.707	1,3%	1.068	1.067	0,1%
47	Nederlands Darts Bond	01-01-2012	137	140	-2,1%	21	20	7	6	28	26	7,7%	75	79	34	35	109	114	-4,4%	4	4	0,0%
48	Nederlands Darts Bond	31-12-2011	33.652	36.131	-6,9%	115	136	23	29	138	165	-16,4%	30.006	31.963	3.508	4.003	33.514	35.966	-6,8%	25	25	0,0%
49	Nederlands Draken Boot Federatie	20-01-2012	295	227	30,0%	11	1	8	1	19	2	850,0%										

Bijlage 1.1 - Aantal leden van buitengewone leden van NOC*NSF

#	Organisatie	Peildatum	Totaal 2011	Totaal 2010	Totaal %V	Junioren 2011	Junioren 2010	Junioren %V	Senioren 2011	Senioren 2010	Senioren %V	Verenigingen 2011	Verenigingen 2010	Verenigingen %V
1	Koninklijke Nederlandse Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding	14-8-2012	9.693	9.343	3,7%	0	0	0,0%	9.693	9.343	3,7%	1	1	0,0%
2	Nederlands Genootschap voor Sportmassage	31-12-2011	6.838	8.037	-14,9%	0	0	0,0%	6.838	8.037	-14,9%	0	0	-
3	Nederlandse Culturele Sportbond	31-12-2011	196.380	197.661	-0,6%	11.612	12.128	-4,3%	184.768	185.533	-0,4%	511	510	0,2%
3.1	Hondensport	-	176.450	176.424	0,0%	0	0	-	176.450	176.424	0,0%	349	354	-1,4%
3.2	Martial Arts	-	2.318	2.419	-4,2%	1.279	1.280	-0,1%	1.039	1.139	-8,8%	47	46	2,2%
3.3	Overige Recreatiesport	-	3.162	3.964	-20,2%	715	788	-9,3%	2.447	3.176	-23,0%	62	57	8,8%
3.4	Zwemmen	-	14.450	14.854	-2,7%	9.168	10.060	-8,9%	4.832	4.794	0,8%	53	53	0,0%
4	Nederlandse Christelijke Sport Unie	31-12-2011	74.559	125.082	-40,4%	39.981	65.335	-38,8%	34.578	59.747	-42,1%	157	474	-66,9%
5	Nederlandse Katholieke Sportbond	1-1-2012	326.150	361.928	-9,9%	0	0	0,0%	326.150	361.928	-9,9%	1.565	1.688	-7,3%
6	Nederlandse Politie Sport Bond	1-1-2012	72.500	61.000	18,9%	0	0	0,0%	72.500	61.000	18,9%	0	0	-
7	Nederlandse Vereniging voor Fysiotherapie in de Gezondheidszorg	31-12-2011	703	722	-2,6%	0	0	0,0%	703	722	-2,6%	1	1	0,0%
8	Nederlandse Vereniging voor Olympische Deelnemers	15-6-2012	874	881	-0,8%	0	0	0,0%	874	881	-0,8%	1	1	0,0%
9	Studentensport Nederland	1-8-2012	98.000	115.000	-14,8%	0	0	0,0%	98.000	115.000	-14,8%	351	351**	0,0%
10	Vereniging voor Sport en Recht	12-6-2012	379	359	5,6%	0	0	0,0%	379	359	5,6%	1	1	0,0%
Totaal			786.076	880.013	-10,7%	51.593	77.463	-33,4%	734.483	802.550	-8,5%	2.588	3.027	-14,5%
Netto verschil tussen 2010 en 2011				-93.937			-25.870			-68.067			-439	
Totaal excl. NCSU en NKS*			385.367	393.003	-1,9%	11.612	12.128	-4,3%	373.755	380.875	-1,9%	866	865	0,1%
Netto verschil tussen 2010 en 2011				-7.636			-516			-7.120			1	

* De meeste leden van NCSU en NKS zijn ook lid van een sportbond. Om dubbelstellingen te voorkomen worden hun leden in het totaal aantal niet meegenomen.

** Schatting op basis van voorgaande jaren

Bilage 2 - Aantal verenigingen

Organisatie	2011	2010	Verschil		2009	2008
			2011-2010	% Verschil		
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	3.275	3.275	0	0,0%	3.369	3.369
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	1.737	1.739	-2	-0,1%	1.732	1.741
Koninklijke Nederlandse Bijlart Bond	1.443	1.387	56	4,0%	1.468	1.487
Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	1.274	1.343	-69	-5,1%	1.385	1.461
Nederlandse Volleybal Bond	1.141	1.166	-25	-2,1%	1.195	1.232
Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	1.090	1.118	-28	-2,5%	1.148	1.148
Nederlandse Bridge Bond	1.068	1.067	1	0,1%	1.047	1.047
Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie	780	781	-1	-0,1%	792	801
Judo Bond Nederland	752	756	-4	-0,5%	756	761
Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijders Bond	734	729	5	0,7%	740	740
KNBLO	620	590	30	5,1%	555	555
Nederlandse Tafeltennis Bond	600	608	-8	-1,3%	613	634
Nederlandse Toer Fiets Unie	558	536	22	4,1%	527	518
Badminton Nederland	549	565	-16	-2,8%	580	572
Koninklijke Nederlandse Korfbal Verbond	548	556	-8	-1,4%	563	564
Nederlandse Wandelsport Bond	522	509	13	2,6%	499	484
Koninklijke Nederlandse Schaak Bond	496	500	-4	-0,8%	497	527
Koninklijke Nederlandse Zwembond	445	428	17	4,0%	431	433
Koninklijke Nederlandse Kegel Bond	430	488	-58	-11,9%	488	446
Nederlands Handbal Verbond	399	407	-8	-2,0%	418	419
Watersportverbond	454	370	7	1,9%	373	379
Nederlandse Basketball Bond	354	362	-8	-2,2%	377	366
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	320	319	1	0,3%	313	311
Atletiekunie	294	290	4	1,4%	289	289
Nederlandse Onderwatersport Bond	283	295	-12	-4,1%	253	262
Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging	274	278	-4	-1,4%	272	286
Nederlandse Algemene Danssport Bond	260	265	-5	-1,9%	279	267
Nederlandse Golf Federatie	242	233	9	3,9%	229	223
Nederlandse Handboog Bond	237	241	-4	-1,7%	241	245
Koninklijke Nederlandse Dambond	225	230	-5	-2,2%	235	241
Fed. Oosterse Gevechtkunsten	215	201	14	7,0%	210	430
Koninklijke Nederlandse Wielren Unie	209	205	4	2,0%	206	200
Nederlandse Jeu de Boules Bond	207	215	-8	-3,7%	222	223
Gehandicaptensport Nederland	192	270	-78	-28,9%	267	324
Karate-do Bond Nederland	192	185	7	3,8%	178	183
Aikido Nederland	180	177	3	1,7%	-	-
Koninklijke Nederlandse Base- en Softball Bond	177	180	-3	-1,7%	180	179
Reddingsbrigade Nederland	175	177	-2	-1,1%	179	180
Taekwondo Bond Nederland	153	151	2	1,3%	150	173
Koninklijke Nederlandse Kaats Bond	124	123	1	0,8%	124	127
Nederlandse Bowling Federatie	121	128	-7	-5,5%	136	138
Koninklijke Nederlandse Roei Bond	117	114	3	2,6%	105	115
Nederlandse Triathlon Bond	103	93	10	10,8%	91	89
KNAC Nationale Autosport Federatie (KNAF)	95	86	9	10,5%	84	81
Nederlandse Rugby Bond	84	80	4	5,0%	83	80
Algemene Nederlandse Sjoelbond	81	87	-6	-6,9%	98	90
Squash Bond Nederland	81	73	8	11,0%	60	56
Federatie van Klootschieters en Kogelwerpers	76	77	-1	-1,3%	79	86
Nederlandse Boks Bond	76	81	-5	-6,2%	77	75
Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie	72	89	-17	-19,1%	115	115
Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond	72	69	3	4,3%	70	72
Nederlandse Kruisboog Bond	69	70	-1	-1,4%	64	61
Nederlandse Ski Vereniging	63	62	1	1,6%	60	58
Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	62	62	0	0,0%	62	62
Koninklijke Nederlandse Motorboot Club	58	58	0	0,0%	44	32
Nederlandse IJshockey Bond	39	31	8	25,8%	32	40
Nederlandse Indoor en Outdoor Bowls Bond	39	40	-1	-2,5%	41	47
Nederlandse Waterski & Wakeboard Bond	36	36	0	0,0%	36	45
Nederlandse Beugel Bond	31	31	0	0,0%	33	33
Nederlandse Minigolfbond	31	30	1	3,3%	30	35
Koninklijke Nederlandse Kolf Bond	30	30	0	0,0%	30	30
Nederlandse Floorball en Unihockey Bond	26	26	0	0,0%	27	-
Nederlandse Darts Bond	25	25	0	0,0%	25	25
American Football Bond Nederland	22	22	0	0,0%	21	21
Nederlandse Frisbee Bond	21	17	4	23,5%	17	19
Nederlandse Go Bond	20	18	2	11,1%	18	18
Nederlandse Roller sports en Bandy Bond	19	16	3	18,8%	-	-
Nederlandse Draken Boot Federatie	14	11	3	27,3%	-	-
Nederlandse Curling Bond	4	4	0	0,0%	4	4
Bob en Sleebond Nederland	3	3	0	0,0%	3	3
Nederlandse Racquetball Associatie	2	2	0	0,0%	2	2
Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart	1	1	0	0,0%	1	203
Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	1	1	0	0,0%	1	1
Holland Surfing Association	0	0	-	-	-	-
Nederlandse Kano Bond*	0	79	-2	-2,5%	79	80
Nederlandse Vijfkampbond**	0	3	-3	-100,0%	3	3
Totaal	24.822	24.970	-148	-0,6%	25.011	25.646

* In 2011 opgegaan in Watersportverbond

** In 2011 opgegaan in Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie

Cursieve getallen zijn schattingen op basis van voorgaand jaar

Bijlage 3 - Absolute stijging en daling

Organisatie	2011	2010	Vershil 2011-2010	% Verschil
Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijders Bond	118.679	73.427	45.252	61,6%
Nederlandse Wandelsport Bond	60.420	36.494	23.926	65,6%
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	1.205.808	1.188.873	16.935	1,4%
Nederlandse Golf Federatie	360.645	353.165	7.480	2,1%
Nederlandse Basketball Bond	49.327	42.350	6.977	16,5%
Nederlandse Triathlon Bond	17.345	10.481	6.864	65,5%
Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging	52.539	48.321	4.218	8,7%
KNBLO	41.579	37.716	3.863	10,2%
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	231.025	227.357	3.668	1,6%
Atletiekunie	137.617	134.359	3.258	2,4%
Nederlandse Toer Fiets Unie	50.597	47.824	2.773	5,8%
Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart	15.006	13.393	1.613	12,0%
Nederlandse Bridge Bond	117.036	115.785	1.251	1,1%
Nederlandse Rugby Bond	9.738	8.832	906	10,3%
Koninklijke Nederlandse Roei Bond	30.819	30.227	592	2,0%
Squash Bond Nederland	16.082	15.512	570	3,7%
American Football Bond Nederland	2.010	1.513	497	32,8%
Karate-do Bond Nederland	9.286	8.799	487	5,5%
Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie	42.692	42.290	402	1,0%
Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond	2.760	2.545	215	8,4%
Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	54.821	54.607	214	0,4%
Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie	8.542	8.397	145	1,7%
Nederlandse Jeu de Boules Bond	18.238	18.094	144	0,8%
Koninklijke Nederlandse Dambond	5.976	5.856	120	2,0%
Nederlandse Draken Boot Federatie	295	227	68	30,0%
Nederlandse Kruisboog Bond	3.021	2.971	50	1,7%
Nederlandse Frisbee Bond	1.061	1.012	49	4,8%
Algemene Nederlandse Sjoelbond	1.763	1.726	37	2,1%
Nederlandse Floorball en Unihockey Bond	1.103	1.078	25	2,3%
Holland Surfing Association	700	694	6	0,9%
Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	5.238	5.237	1	0,0%
Koninklijke Nederlandse Motorboot Club	478	478	0	0,0%
Nederlandse Racquetball Associatie	27	27	0	0,0%
Nederlandse Minigolfbond	674	674	0	0,0%
Nederlandse Curling Bond	137	140	-3	-2,1%
Bob en Sleebond Nederland	72	84	-12	-14,3%
Nederlandse Beugel Bond	1.359	1.376	-17	-1,2%
Nederlandse Go Bond	697	716	-19	-2,7%
Koninklijke Nederlandse Kolf Bond	575	596	-21	-3,5%
Nederlandse Boks Bond	1.308	1.339	-31	-2,3%
Nederlandse Roller sports en Bandy Bond	716	776	-60	-7,7%
Nederlandse Indoor en Outdoor Bowls Bond	1.340	1.414	-74	-5,2%
Federatie van Klootschieters en Kogelwerpers	3.678	3.774	-96	-2,5%
Federatie Oosterse Gevechtskunsten	7.080	7.208	-128	-1,8%
Koninklijke Nederlandse Kegel Bond	5.837	5.968	-131	-2,2%
KNAC Nationale Autosport Federatie (KNAF)	9.984	10.158	-174	-1,7%
Koninklijke Nederlandse Base- en Softball Bond	23.038	23.236	-198	-0,9%
Koninklijke Nederlandse Kaats Bond	13.255	13.483	-228	-1,7%
Nederlandse Waterski & Wakeboard Bond	2.787	3.032	-245	-8,1%
Nederlands Handbal Verbond	54.130	54.426	-296	-0,5%
Koninklijke Nederlandse Schaak Bond	23.510	23.807	-297	-1,2%
Nederlandse IJshockey Bond	5.848	6.198	-350	-5,6%
Nederlandse Handboog Bond	9.132	9.484	-352	-3,7%
Aikido Nederland	3.523	3.901	-378	-9,7%
Koninklijke Nederlandse Biljart Bond	32.452	32.853	-401	-1,2%
Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	211.733	212.142	-409	-0,2%
Nederlandse Bowling Federatie	14.221	14.673	-452	-3,1%
Nederlandse Vijfkampbond**	0	497	-497	-100,0%
Taekwondo Bond Nederland	7.289	7.878	-589	-7,5%
Nederlandse Volleybal Bond	125.147	125.785	-638	-0,5%
Nederlandse Tafeltennisbond	32.901	33.627	-726	-2,2%
Koninklijke Nederlandse Wielren Unie	24.977	25.730	-753	-2,9%
Koninklijke Nederlandse Zwembond	139.683	140.618	-935	-0,7%
Reddingsbrigade Nederland	24.937	26.986	-2.049	-7,6%
Nederlandse Onderwatersport Bond	15.479	17.917	-2.438	-13,6%
Nederlandse Darts Bond	33.652	36.131	-2.479	-6,9%
Nederlandse Algemene Danssport Bond	3.391	6.062	-2.671	-44,1%
Koninklijke Nederlandse Korfbal Verbond	97.629	100.726	-3.097	-3,1%
Badminton Nederland	55.924	59.242	-3.318	-5,6%
Watersportverbond	89.831	94.413	-4.582	-4,9%
Nederlandse Ski Vereniging	91.320	96.726	-5.406	-5,6%
Gehandicaptensport Nederland	11.261	17.562	-6.301	-35,9%
Nederlandse Kano Bond*	0	6.680	-6.680	-100,0%
Judo Bond Nederland	53.239	61.470	-8.231	-13,4%
Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	245.987	255.281	-9.294	-3,6%
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	668.811	690.370	-21.559	-3,1%

* In 2011 opgegaan in Watersportverbond

** In 2011 opgegaan in Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie

Bijlage 4 - Grootste stijgers en dalers

Ledenwinst groter dan 10%	
Nederlandse Wandelsport Bond	65,6%
Nederlandse Triathlon Bond	65,5%
Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijders Bond	61,6%
American Football Bond Nederland	32,8%
Nederlandse Draken Boot Federatie	30,0%
Nederlandse Basketball Bond	16,5%
Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart	12,0%
Nederlandse Rugby Bond	10,3%
KNBLO	10,2%

Ledenverlies groter dan 10%	
Judo Bond Nederland	-13,4%
Nederlandse Onderwatersport Bond	-13,6%
Bob en Sleebond Nederland	-14,3%
Gehandicaptensport Nederland	-35,9%
Nederlandse Algemene Danssport Bond	-44,1%

Bijlage 5 - Leden in volgorde van grootte (inclusief verschil met 2010)

Positie	Organisatie	2011	2010	Vershil 2011-2010	Positie 2010
1	Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	1.205.808	1.188.873	16.935	1
2	Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	668.811	690.370	-21.559	2
3	Nederlandse Golf Federatie	360.645	353.165	7.480	3
4	Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	245.987	255.281	-9.294	4
5	Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	231.025	227.357	3.668	5
6	Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	211.733	212.142	-409	6
7	Koninklijke Nederlandse Zwembond	139.683	140.618	-935	7
8	Atletiekunie	137.617	134.359	3.258	8
9	Nederlandse Volleybal Bond	125.147	125.785	-638	9
10	Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijders Bond	118.679	73.427	45.252	14
11	Nederlandse Bridge Bond	117.036	115.785	1.251	10
12	Koninklijke Nederlandse Korfbal Verbond	97.629	100.726	-3.097	11
13	Nederlandse Ski Vereniging	91.320	96.726	-5.406	12
14	Watersportverbond	89.831	94.413	-4.582	13
15	Nederlandse Wandelsport Bond	60.420	36.494	23.926	24
16	Badminton Nederland	55.924	59.242	-3.318	16
17	Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport-Vereniging	54.821	54.607	214	17
18	Nederlands Handbal Verbond	54.130	54.426	-296	18
19	Judo Bond Nederland	53.239	61.470	-8.231	15
20	Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging	52.539	48.321	4.218	19
21	Nederlandse Toer Fiets Unie	50.597	47.824	2.773	20
22	Nederlandse Basketball Bond	49.327	42.350	6.977	21
23	Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie	42.692	42.290	402	22
24	KNBLO	41.579	37.716	3.863	23
25	Nederlandse Darts Bond	33.652	36.131	-2.479	25
26	Nederlandse Tafeltennis Bond	32.901	33.627	-726	26
27	Koninklijke Nederlandse Biljart Bond	32.452	32.853	-401	27
28	Koninklijke Nederlandse Roei Bond	30.819	30.227	592	28
29	Koninklijke Nederlandse Wielren Unie	24.977	25.730	-753	30
30	Reddingsbrigade Nederland	24.937	26.986	-2.049	29
31	Koninklijke Nederlandse Schaak Bond	23.510	23.807	-297	31
32	Koninklijke Nederlandse Base-en Softball Bond	23.038	23.236	-198	32
33	Nederlandse Jeu de Boules Bond	18.238	18.094	144	33
34	Nederlandse Triathlon Bond	17.345	10.481	6.864	40
35	Squash Bond Nederland	16.082	15.512	570	36
36	Nederlandse Onderwatersport Bond	15.479	17.917	-2.438	34
37	Koninklijke Nederlandse Verereniging voor Luchtvaart	15.006	13.393	1.613	39
38	Nederlandse Bowling Federatie	14.221	14.673	-452	37
39	Koninklijke Nederlandse Kaats Bond	13.255	13.483	-228	38
40	Gehandicaptensport Nederland	11.261	17.562	-6.301	35
41	KNAC Nationale Autosport Federatie (KNAF)	9.984	10.158	-174	41
42	Nederlandse Rugby Bond	9.738	8.832	906	43
43	Karate-do Bond Nederland	9.286	8.799	487	44
44	Nederlandse Handboog Bond	9.132	9.484	-352	42
45	Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie	8.542	8.397	145	45
46	Taekwondo Bond Nederland	7.289	7.878	-589	46
47	Federatie Oosterse Gevechtkunsten	7.080	7.208	-128	47
48	Koninklijke Nederlandse Dambond	5.976	5.856	120	52
49	Nederlandse IJshockey Bond	5.848	6.198	-350	49
50	Koninklijke Nederlandse Kegel Bond	5.837	5.968	-131	51
51	Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	5.238	5.237	1	53
52	Federatie van Klootschieters en Kogelwerpers	3.678	3.774	-96	55
53	Aikido Nederland	3.523	3.901	-378	54
54	Nederlandse Algemene Danssport Bond	3.391	6.062	-2.671	50
55	Nederlandse Kruisboog Bond	3.021	2.971	50	57
56	Nederlandse Waterski & Wakeboard Bond	2.787	3.032	-245	56
57	Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond	2.760	2.545	215	58
58	American Football Bond Nederland	2.010	1.513	497	60
59	Algemene Nederlandse Spjelbond	1.763	1.726	37	59
60	Nederlandse Beugel Bond	1.359	1.376	-17	62
61	Nederlandse Indoor en Outdoor Bowls Bond	1.340	1.414	-74	61
62	Nederlandse Boks Bond	1.308	1.339	-31	63
63	Nederlandse Floorball en Unihockey Bond	1.103	1.078	25	64
64	Nederlandse Frisbee Bond	1.061	1.012	49	65
65	Nederlandse Roller sports en Bandy Bond	716	776	-60	66
66	Holland Surfing Association	700	694	6	-
67	Nederlandse Go Bond	697	716	-19	67
68	Nederlandse Minigolfbond	674	674	0	69
69	Koninklijke Nederlandse Kolf Bond	575	596	-21	70
70	Koninklijke Nederlandse Motorboot Club	478	478	0	72
71	Nederlandse Draken Boot Federatie	295	227	68	-
72	Nederlandse Curling Bond	137	140	-3	74
73	Bob en Sleebond Nederland	72	84	-12	75
74	Nederlandse Racquetball Associatie	27	27	0	76
	Nederlandse Kano Bond*	0	6.680	-6.680	48
	Nederlandse Vijfkampbond**	0	497	-497	71

* In 2011 opgegaan in Watersportverbond

** In 2011 opgegaan in Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie

Bilage 6 - Gemiddeld aantal leden per vereniging

Organisatie	Leden 2011	Verenigingen 2011	Leden per vereniging 2011
Nederlandse Golf Federatie	360.645	242	1.490
Nederlandse Ski Vereniging	91.320	63	1.450
Nederlandse Darts Bond	33.652	25	1.346
Koninklijke Nederlandse Hockey Bond	231.025	320	722
Atletiekunie	137.617	294	468
Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond	668.811	1.737	385
Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond	1.205.808	3.275	368
Koninklijke Nederlandse Zwembond	139.683	445	314
Koninklijke Nederlandse Roei Bond	30.819	117	263
Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie	245.987	1.090	226
Watersportverbond	89.831	377	238
Squash Bond Nederland	16.082	81	199
Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging	52.539	274	192
Koninklijke Nederlandse Korfbal Verbond	97.629	548	178
Nederlandse Triathlon Bond	17.345	103	168
Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	211.733	1.274	166
Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijders Bond	118.679	734	162
Nederlandse IJshockey Bond	5.848	39	150
Reddingsbrigade Nederland	24.937	175	142
Nederlandse Basketball Bond	49.327	354	139
Nederlands Handbal Verbond	54.130	399	136
Koninklijke Nederlandse Base- en Softball Bond	23.038	177	130
Koninklijke Nederlandse Wielren Unie	24.977	209	120
Koninklijke Nederlandse Krachtsport en Fitnessfederatie	8.542	72	119
Nederlandse Bowling Federatie	14.221	121	118
Nederlandse Rugby Bond	9.738	84	116
Nederlandse Wandelsport Bond	60.420	522	116
Nederlandse Volleybal Bond	125.147	1.141	110
Nederlandse Bridge Bond	117.036	1.068	110
Koninklijke Nederlandse Kaats Bond	13.255	124	107
KNAC Nationale Autosport Federatie (KNAF)	9.984	95	105
Badminton Nederland	55.924	549	102
American Football Bond Nederland	2.010	22	91
Nederlandse Toer Fiets Unie	50.597	558	91
Nederlandse Jeu de Boules Bond	18.238	207	88
Koninklijke Nederlandse Cricket Bond	5.238	62	84
Nederlandse Waterski & Wakeboard Bond	2.787	36	77
Judo Bond Nederland	53.239	752	71
KNBLO	41.579	620	67
Gehandicaptensport Nederland	11.261	192	59
Nederlandse Onderwatersport Bond	15.479	283	55
Nederlandse Tafeltennisbond	32.901	600	55
Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie	42.692	780	55
Nederlandse Frisbee Bond	1.061	21	51
Federatie van Klootschieters en Kogelwerpers	3.678	76	48
Karate-do Bond Nederland	9.286	192	48
Taekwondo Bond Nederland	7.289	153	48
Koninklijke Nederlandse Schaak Bond	23.510	496	47
Nederlandse Beugel Bond	1.359	31	44
Nederlandse Kruisboog Bond	3.021	69	44
Nederlandse Floorball en Unihockey Bond	1.103	26	42
Nederlandse Handboog Bond	9.132	237	39
Koninklijke Nederlandse Algemene Schermbond	2.760	72	38
Nederlandse Roller sports en Bandy Bond	716	19	38
Nederlandse Go Bond	697	20	35
Nederlandse Indoor en Outdoor Bowls Bond	1.340	39	34
Nederlandse Curling Bond	137	4	34
Federatie Oosterse Gevechtkunsten	7.080	215	33
Koninklijke Nederlandse Dam Bond	5.976	225	27
Bob en Sleebond Nederland	72	3	24
Koninklijke Nederlandse Bijlart Bond	32.452	1.443	22
Algemene Nederlandse Sjoelbond	1.763	81	22
Nederlandse Minigolfbond	674	31	22
Nederlandse Draken Boot Federatie	295	14	21
Aikido Nederland	3.523	180	20
Koninklijke Nederlandse Kolf Bond	575	30	19
Nederlandse Boks Bond	1.308	76	17
Koninklijke Nederlandse Kegel Bond	5.837	430	14
Nederlandse Racquetball Associatie	27	2	14
Koninklijke Nederlandse Motorboot Club	478	58	8
Nederlandse Algemene Danssport Bond	3.391	260	13
Holland Surfing Association	700	0	-
Koninklijke Nederlandse Klim- en Bergsport Vereniging	54.821	1	-
Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart	15.006	1	-
Totaal	4.820.817	24.745	195

Bijlage 7 - Teamsporten (naar grootte)

	Sport	2011	2010	Vershil 2011-2010	% Verschil
1	Voetbal	1.205.808	1.188.873	16.935	1,4%
2	Hockey	231.025	227.357	3.668	1,6%
3	Volleybal	125.147	125.785	-638	-0,5%
4	Bridge	117.036	115.785	1.251	1,1%
5	Korfbal	97.629	100.726	-3.097	-3,1%
6	Handbal	54.130	54.426	-296	-0,5%
7	Basketball	49.327	42.350	6.977	16,5%
8	Reddingsbrigade	24.937	26.986	-2.049	-7,6%
9	Base- en Softball	23.038	23.236	-198	-0,9%
10	Kaats	13.255	13.483	-228	-1,7%
11	Rugby	9.738	8.832	906	10,3%
12	IJshockey	5.848	6.198	-350	-5,6%
13	Cricket	5.238	5.237	1	0,0%
14	American Football	2.010	1.513	497	32,8%
15	Floorball en Unihockey	1.103	1.078	25	2,3%
16	Frisbee	1.061	1.012	49	4,8%
17	Roller sports en Bandy	716	776	-60	-7,7%
18	Draken Boot	295	227	68	30,0%
19	Curling	137	140	-3	-2,1%
	Totaal	1.967.478	1.944.020	23.458	1,2%

Bijlage 8 - Individuele sporten (naar grootte)

	Sport	2011	2010	Vershil 2011-2010	% Verschil
1	Golf	360.645	353.165	7.480	2,1%
2	Gymnastiek	245.987	255.281	-9.294	-3,6%
3	Hippische	211.733	212.142	-409	-0,2%
4	Zwemmen	139.683	140.618	-935	-0,7%
5	Atletiek	137.617	134.359	3.258	2,4%
6	Schaatsen	118.679	73.427	45.252	61,6%
7	Ski	91.320	96.726	-5.406	-5,6%
8	Watersport	89.831	94.413	-4.582	-4,9%
9	Wandelsport	60.420	36.494	23.926	65,6%
10	Klim- en Bergsport	54.821	54.607	214	0,4%
11	Motorrijders	52.539	48.321	4.218	8,7%
12	Toer Fiets	50.597	47.824	2.773	5,8%
13	Schutters	42.692	42.290	402	1,0%
14	KNBLO	41.579	37.716	3.863	10,2%
15	Darts	33.652	36.131	-2.479	-6,9%
16	Biljart	32.452	32.853	-401	-1,2%
17	Roei	30.819	30.227	592	2,0%
18	Wielren	24.977	25.730	-753	-2,9%
19	Jeu de Boules	18.238	18.094	144	0,8%
20	Triathlon	17.345	10.481	6.864	65,5%
21	Onderwatersport	15.479	17.917	-2.438	-13,6%
22	Luchtvaart	15.006	13.393	1.613	12,0%
23	Bowling	14.221	14.673	-452	-3,1%
24	Autosport	9.984	10.158	-174	-1,7%
25	Handboog	9.132	9.484	-352	-3,7%
26	Krachtsport en Fitness	8.542	8.397	145	1,7%
27	Kegel	5.837	5.968	-131	-2,2%
28	Klootschieters en Kogelwerpers	3.678	3.774	-96	-2,5%
29	Aikido	3.523	3.901	-378	-9,7%
30	Kruisboog	3.021	2.971	50	1,7%
31	Waterski & Wakeboard	2.787	3.032	-245	-8,1%
32	Sjoel	1.763	1.726	37	2,1%
33	Beugel	1.359	1.376	-17	-1,2%
34	Indoor en Outdoor Bowls	1.340	1.414	-74	-5,2%
35	Surfing	700	694	6	0,9%
36	Minigolf	674	674	0	0,0%
37	Kolf	575	596	-21	-3,5%
38	Motorboot	478	478	0	0,0%
39	Bob en Slee	72	84	-12	-14,3%
	Kano	0	6.680	-6.680	-100,0%
	Vijfkamp**	0	497	-497	-100,0%
	Totaal	1.953.797	1.888.786	65.011	3,4%

* In 2011 opgegaan in Watersportverbond

** In 2011 opgegaan in Koninklijke Nederlandse Schutters Associatie

Bijlage 9 - Semi-individuele sporten (naar grootte)

	Sport	2011	2010	Vershil 2011-2010	% Verschil
1	Tennis	668.811	690.370	-21.559	-3,1%
2	Badminton	55.924	59.242	-3.318	-5,6%
3	Judo	53.239	61.470	-8.231	-13,4%
4	Tafeltennis	32.901	33.627	-726	-2,2%
5	Schaak	23.510	23.807	-297	-1,2%
6	Squash	16.082	15.512	570	3,7%
7	Karate	9.286	8.799	487	5,5%
8	Taekwondo	7.289	7.878	-589	-7,5%
9	Oosterse Gevechtkunsten	7.080	7.208	-128	-1,8%
10	Dam	5.976	5.856	120	2,0%
11	Danssport	3.391	6.062	-2.671	-44,1%
12	Schermb	2.760	2.545	215	8,4%
13	Boks	1.308	1.339	-31	-2,3%
14	Go	697	716	-19	-2,7%
15	Racquetball	27	27	0	0,0%
	Totaal	888.281	924.458	-36.177	-3,9%

Colofon

Titel

Ledental NOC*NSF over 2011

Tekst

Klaas Smink/Nicolette van Veldhoven

Gegevensverwerking en opmaak

Klaas Smink

Druk

Repro, NOC*NSF

NOC*NSF-publicatienummer: 741

Uitgave

NOC*NSF

Unit Sportontwikkeling/Onderzoek

Postbus 302

6800 AH Arnhem

tel. 026-4834400

www.nocnsf.nl

Deze publicatie kan worden besteld bij het Informatiecentrum van NOC*NSF: info@noc-nsf.nl.
De kosten van deze publicatie bedragen € 10,- (inclusief verzendkosten).

Arnhem, oktober 2012